

Vraag:

Ik ben student Dierenzorg op de Vives hogeschool in Roeselare. Voor het vak anatomie hebben wij de opdracht gekregen om een poot te prepareren (opzetten). Via een varkensbedrijf ga ik binnenkort een varkenspoot bekomen. Graag wil ik mij eerst bij jullie informeren over de wetgeving inzake de destructie en verwerking van varkenskrengen in België en over eventuele preparatietechnieken. Is het mogelijk om mij daar de nodige informatie over te bezorgen?

Antwoord:

De basis van de wetgeving over dierlijke bijproducten die hierop van toepassing is, vindt u hieronder terug¹:

- [Verordening \(EU\) Nr. 142/2011 tot uitvoering van verordening \(EG\) Nr. 1069/2009](#)
- [Verordening \(EG\) Nr. 1069/2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten](#)
- [Koninklijk besluit van 4 mei 2015 betreffende dierlijke bijproducten bestemd voor onderzoek, onderwijs, het voederen van niet-voedselproducerende dieren en voor de vervaardiging en het in handel brengen van sommige afgeleide producten](#)
- [6 januari 2014 - Overeenkomst tussen de Federale Staat en de Gewesten inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten](#)
- [Besluit van de Vlaamse regering betreffende de ophaling en de verwerking van dierlijk afval \(15/12/2006\)](#)
- [Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28/11/2002 betreffende de verwijdering van dierlijk afval en betreffende de inrichtingen voor de verwerking van dierlijk afval](#)

Informatie over o.a. de opslag, hantering en verwijdering van dierlijke bijproducten en hun afleidingen, kunt u raadplegen via de [volgende link](#) (OVAM - Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij). Een lijst met de erkende en geregistreerde operatoren die dierlijke bijproducten vervoeren, hanteren, gebruiken of verwerken in België, is terug te vinden via de [volgende link](#).

Enkele algemene zaken betreffende de indeling van de dierlijke bijproducten, de ophaling en de verwerking ervan, vindt u hieronder terug:

Wat zijn dierlijke bijproducten?

Dode dieren of delen van dieren, producten van dierlijke oorsprong of andere producten die uit dieren zijn verkregen die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn met inbegrip van embryo's, eicellen en sperma.

Indeling in categorie 1-, 2- of 3-materiaal

¹ [Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen](#) – dierlijke bijproducten

Afhankelijk van het **gevaar** dat de bijproducten inhouden voor de gezondheid van mens en dier, worden ze beschouwd als categorie 1- (meeste gevaar), categorie 2- als categorie 3- (minste gevaar) risicomateriaal:

- **Categorie 1-materiaal** omvat dierlijk afval dat een ernstig risico inhoudt voor de menselijke en dierlijke gezondheid. Dit is vnl. van toepassing op dieren die vermoedelijk met een TSE (overdraagbare spongiforme encefalopathie) zijn besmet of de aanwezigheid van TSE officieel is bevestigd, gespecificeerd risicomateriaal (o.a. hersenen, ogen en ruggenmerg van herkauwers ouder dan 1 jaar), producten afkomstig van dieren die stoffen toegediend hebben gekregen die verboden zijn, of die voor het milieu gevaarlijke stoffen bevatten, of mengsels van categorie 1-materiaal met categorie 2- en/of categorie 3-risicomateriaal.
- **Categorie 2-materiaal** bestaat o.a. uit volgende dierlijke bijproducten: dieren die niet voor menselijke consumptie zijn geslacht of gedood, maar op een andere manier zijn gestorven (waaronder dieren die ter bestrijding van een ziekte zijn gedood), producten van dierlijke oorsprong die residuen bevatten van diergeneesmiddelen en contaminanten en die het in de wetgeving toegestane niveau overschrijden, en mengsels van categorie 2-materiaal met categorie 3-materiaal.
- **Categorie 3-materiaal** zijn dierlijke bijproducten die geen ernstig gevaar opleveren voor de verspreiding van op mens of dier overdraagbare ziekten. O.a. volgende onderdelen vallen hieronder:
 - Karkassen of delen van geslachte dieren die voor menselijke consumptie geschikt zijn, maar die om commerciële redenen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn
 - Karkassen en delen van geslachte dieren die voor menselijke consumptie ongeschikt zijn verklaard en die geen symptomen van overdraagbare ziekten vertonen
 - Huiden, hoeven, horens, varkenshaar en veren van dieren die worden geslacht in een slachthuis nadat zij een keuring vóór het slachten hebben ondergaan waarbij zij geschikt zijn verklaard voor menselijke consumptie
 - Bloed verkregen van andere dieren dan herkauwers die worden geslacht in een slachthuis nadat zij een keuring vóór het slachten hebben ondergaan waarbij zij geschikt zijn verklaard voor menselijke consumptie
 - Huiden, hoeven, veren, wol, hoorn, haar en bont afkomstig van dode dieren (andere dan in een slachthuis geslacht en na keuring voor het slachten geschikt zijn verklaard om voor menselijke consumptie te worden geslacht) die geen symptomen vertonen van via dat product op mens of dier overdraagbare ziekten
 - Bloed, placenta, wol, veren, haar, horens, stukjes hoef en rauwe melk van levende dieren die geen symptomen vertonen van via dat product op mens of dier overdraagbare ziekten.

Ophalen van krenge van landbouwdieren

Producenten van krenge van landbouwdieren zijn verplicht om de aanwezigheid van krenge binnen 24 uur te melden aan een **erkend ophaler** van dierlijk afval. In België is Rendac nv. erkend voor het ophalen van krenge van landbouwdieren. De melding binnen de 24 uur is niet verplicht voor kadavers die minder dan 1 kg wegen. De aanwezigheid van deze kadavers moet minstens één keer per week aan een erkend ophaler (m.a.w. Rendac nv.) gemeld worden.

De erkende ophaler is verplicht krenge binnen een termijn van 2 werkdagen na melding op te halen. Het dierlijk afval dient in afwachting van de ophaling zo worden opgeslagen dat de risico's voor besmetting van mens of dier en voor de vervuiling van het leefmilieu beperkt worden. Veehouderijen zijn verplicht een permanente kadaveropslagplaats te voorzien. De

permanente kadaveropslag moet voldoen aan de voorschriften die zijn opgenomen in VLAREM II (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning):

- Krengen van kleine landbouwdieren (biggen tot 20 kg) moeten bewaard worden in gesloten kadavertonnen
- Krengen van middelgrote landbouwdieren (varkens) moeten bewaard worden op een gemakkelijk te reinigen en te ontsmetten krogenplaats, uitgevoerd in harde materialen, onder een passende, gesloten afdekking uit duurzaam en goed onderhoudbaar materiaal
- De plaats waar de krogen opgeslagen worden, moeten gemakkelijk herkenbaar en bereikbaar zijn voor de ophaalwagen
- Eventueel lekwater mag niet in het oppervlaktewater terecht komen.

Bovendien werden nog enkele richtlijnen voor kadaveropslagplaatsen en de manier van aanbieden van het dierlijk afval opgesteld:

- Verharde toegangsweg van min. 3 m breed
- Verharde en effen plaats van lading voor de vrachtwagen en de chauffeur
- Ondoorlaatbare, verharde en effen plaats voor de kadaveropslagplaats voorzien van een afvoer/opvang van bloed en sappen
- De laadplaats dient vrij te zijn van obstakels in draaiafstand van de kraan en tussen kadaver en de vrachtwagen (max. 3,8; min. 1,5m t.o.v. kraan; hoogte min. 6 m)
- De afdekking van de kadaveropslagplaats dient vlot verwijderbaar te zijn door 1 persoon
- De afdekking mag bij verwijderen geen hinder veroorzaken voor de ophaling naar ruimte en plaats toe
- De kadaveropslagplaats dient zo dicht mogelijk bij de openbare weg te leggen (op eigen grond; op ong. 12m van de bouwlijn)
- De kadaveropslagplaats ligt zo ver mogelijk verwijderd van de stallen en van plaatsen waar levend vee wordt gehouden.

Erkenning van ophalers

Ophalers van dierlijk afval bij slachthuizen, uitsnijderijen of beenhouwerijen dienen door OVAM erkend te worden als ophalers van categorie 1-, 2-, of 3-materiaal.

Een producent van slachtafval of ander dierlijk afval dan kadavers dat op geregelde tijdstippen vrijkomt is verplicht om een overeenkomst te sluiten met een erkend ophaler van dierlijk afval.

Verwerkers van categorie 1-,2- en/of 3-materiaal

Verwerkers van dierlijk afval (categorie 1-, 2- en/of 3-materiaal) dienen door OVAM erkend te worden. Een erkenning geldt voor een gegeven termijn met een maximumtermijn van vijf jaar.

De specifieke voorschriften waaraan een verwerkingsbedrijf voor dierlijk afval dient te voldoen, vindt u terug in [verordening 1069/2009](#) (art. 25, 28 en 29) en [verordening 142/2011](#) (Bijlage IV-hoofdstuk 1).

De verwijdering en het gebruik van de verschillende risicomaterialen (categorie-1, -2 en -3) vindt u terug in [verordening 1069/2009](#) (afdeling 2) en [verordening 142/2011](#) (hoofdstuk II). Een afwijking hierop kan gebeuren in het kader van onderzoek en andere specifieke doelstellingen (bv. dissecties van dieren in scholen of universiteiten). Dit is terug te vinden in [verordening 1069/2009](#) (afdeling 3), [verordening 142/2011](#) (hoofdstuk III) en [KB van 4 mei 2015](#) (Hoofdstuk III, Afdeling I). Voor een afwijking is een toelating nodig van de bevoegde overheid ([Federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu](#)).

Dit antwoord werd door het Varkensloket en de leden van het Praktijkcentrum varkens met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van het antwoord op uw vraag. De gebruiker van dit antwoord ziet af van elke klacht tegen het Varkensloket, de leden van het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van het gegeven antwoord. In geen geval zal het Varkensloket, het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van dit antwoord.